

B. Kofman

THE ROLE OF BODIES OF THE PUBLIC AUTHORITY IN PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN UKRAINE: THE QUESTION OF THEORY

The theses deal with the theoretical questions of the protection of human rights through the prism of the functioning of public authorities. The author investigates the role of state bodies and local self-government bodies in improving the effectiveness of protecting the rights and freedoms of a citizen, analyzing problems in this area and providing recommendations for their solution.

Keywords: public authorities, human rights, defense of rights, democracy.

УДК 342.95.03:340.114.6.03

Коломоєць Н. В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ

У роботі розглядаються перспективи розвитку адміністративно-деліктного законодавства у сфері захисту прав дитини. Автор на підставі ґрунтовного аналізу чинного законодавства дійшов висновку про його недосконалість та надав ряд рекомендацій щодо його систематизації та оптимізації з урахуванням особливого адміністративно-правового статусу неповнолітнього та відповідно до міжнародних стандартів у цій сфері.

Ключові слова: права дитини, адміністративне-деліктне законодавство, адміністративний делікт, міжнародний договір, адміністративне правопорушення.

Україна є учасницею великої кількості міжнародних договорів у сфері захисту прав дитини. І важливим аспектом у цій міжнародній співпраці є виконання та реалізація взятих державою на себе зобов'язань. На жаль, варто визнати, що не всі вони виконуються та впроваджуються в життя. Невиконання Україною положень міжнародних документів та договорів, а також рекомендацій моніторингових органів міжнародних організацій є серйозною проблемою. Так, після здійснення моніторингу стану виконання міжнародних договорів у галузі прав людини, який відбувається кожні 2-4 роки, Україна щоразу отримує рекомендації, які має втілити в життя, щоб законодавство та практика його виконання відповідали положенням підписаних договорів. Наприклад, Міжнародний правозахисний Центр «Ла Страда–Україна» спільно з ЮНІСЕФ закінчив здійснення моніторингу виконання Україною Заключних спостережень Комітету ООН з прав дитини за результатами розгляду третьої та четвертої об'єднаних доповідей щодо виконання державою Конвенції ООН з прав дитини. Висновок, який був прийнятий за результатами такого моніторингу, не був втішним, а більша частина рекомендацій повторюється, оскільки не виконується [1, с. 107]. Такі приклади, на жаль, не поодинокі.

Тому з метою врегулювання цього питання та посилення відповідальності за невиконання чи неналежне виконання посадовими особами умов та приписів міжнародних договорів, пропонуємо ст. 14 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) доповнити відповідними положеннями та викласти її у такій редакції:

«Стаття 14. Відповідальність посадових осіб.

Посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, зв'язані з недодержанням установлених правил у сфері охорони порядку управління, державного і громадського порядку, природи, здоров'я населення, правил міжнародних договорів і міжнародних зобов'язань та інших правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків.»

Таке нововведення має обов'язково відобразитися і в особливій частині КУпАП. Тому главу 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» варто доповнити **статтею 188-52 «Порушення законодавства про міжнародні договори та міжнародні зобов'язання»**, яку пропонуємо викласти у наступній редакції:

«Порушення правил міжнародних договорів уповноваженою посадовою особою органів державної влади або місцевого самоврядування, систематичне ухилення від виконання або

неналежне виконання міжнародних зобов'язань, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот п'ятдесяти до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятисот до вісімсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік».

Такі справи мають бути віднесені до компетенції місцевих адміністративних судів, відтак необхідно обов'язково внести зміни до статті 221 КУпАП з тим, щоб розширити підвідомчість суддів районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів щодо розгляду зазначених справ. Право складати протоколи про адміністративні правопорушення передбачені ст. 188-52 має бути віднесене до компетенції органів Національної поліції України, тому відповідні зміни мають бути обов'язково внесені й до п. 1, ч. 1, ст. 255 КУпАП [2].

Впровадження цієї норми надасть можливість забезпечити реалізацію міжнародних стандартів не лише у сфері захисту прав дитини, але й поширюватиметься на інші сфери суспільних відносин у межах міжнародних зобов'язань.

Але це не єдині зміни, які варто внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення, адже чинне адміністративно-деліктне законодавство не спроможне повної мірою забезпечити захист прав, свобод та законних інтересів дитини. Тому наступне, на чому хотілося б акцентувати увагу – перспектива розвитку процесу медіації у справах про адміністративні правопорушення.

На сьогоднішній день певні кроки у напрямку досудового врегулювання конфліктів або примирення за участі неповнолітньої особи намагаються впровадити у кримінальному процесі. Провадження у справах про адміністративні правопорушення не мають бути винятком, оскільки основне завдання адміністративно-деліктного законодавства полягає у тому, щоб запобігти вчиненню правопорушень, виховувати громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян тощо. Тобто неповнолітня особа, яка своїми діями завдала шкоди іншій особі, має дійсно усвідомити протиправний характер своєї поведінки та відчувати увесь тягар тих негативних наслідків, які можуть наступати у зв'язку із вчиненням правопорушень. При цьому вирішення конфлікту шляхом примирення не повинно мати на увазі приниження неповнолітнього правопорушника, а навпаки – сформувати у нього відповідальне ставлення до своєї поведінки.

Відповідно до норм чинного законодавства всі рішення у справах про адміністративні правопорушення, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, приймаються виключно судами. Оскільки адміністративні делікти за своїм змістом є незначними правопорушеннями, тобто не становлять суспільної небезпеки, доречним вбачається оптимізувати провадження у таких справах та розглянути можливість врегулювання відносин між потерпілим та неповнолітнім правопорушником саме за рахунок залучення ювенального медіатора. Такий підхід надасть можливість, по-перше, розвантажити суди; по-друге, вирішити питання щодо задоволення матеріальної чи моральної шкоди потерпілого; по-третє, перетворити каральну функцію щодо неповнолітнього на виховну.

Отже, пропонуємо доповнити КУпАП окремою статтею 22-1 **«Можливість звільнення неповнолітнього від адміністративної відповідальності за участі ювенального медіатора»**, яку викласти у такій редакції:

«Особа у віці від 16 до 18 років, яка вчинила правопорушення, передбачене цим Кодексом, може бути звільнена від адміністративної відповідальності за умови залучення ювенального медіатора на стадії порушення справи про адміністративне правопорушення та за умови досягнення згоди щодо відновлення матеріальної, моральної та іншої шкоди,

завданої потерпілій особі неповнолітнім.

Якщо згода щодо відновлення матеріальної, моральної та іншої шкоди не була досягнута на стадії порушення справи про адміністративне правопорушення, справа для розгляду та прийняття обґрунтованого рішення направляється до суду».

Певна річ, медіатор як учасник адміністративно-деліктних правовідносин не може бути наділений правом і повноваженнями приймати рішення у справах про адміністративні правопорушення, він може лише сприяти неповнолітньому та потерпілій особі в пошуку рішення, заснованого на домовленостях та згоді, які відображають інтереси і потреби сторін провадження. При цьому процес медіації повинен зберігати за сторонами всю повноту влади і впливу на процес вироблення і прийняття рішення у справі, а також на зміст цього рішення. Тобто медіація, як процедура, за своєю суттю є так званим відновлювальним механізмом, спрямованим на конструктивне вирішення справи.

Висновок. Адміністративно-деліктне законодавство у сфері захисту прав дитини не відповідає вимогам місця і часу. Його положення мають бути оптимізовані та систематизовані з урахуванням особливого адміністративно-правового статусу неповнолітнього, та враховувати міжнародні стандарти і світову практику реалізації цих прав, свобод та законних інтересів, а також сприяти забезпеченню розвитку правової держави.

Список використаної літератури

1. Левченко К. Б. Концептуальні засади формування національної стратегії у сфері прав людини. *Збірник тез круглого столу, присвяченого 66-й річниці прийняття Загальної декларації прав людини*: збірник, 5 груд. 2014 р. / Державний науково-дослідний інститут МВС України. Київ: ДНДІ МВС України, 2014. С. 105–109.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>

N. Kolomoets

PERSPECTIVES FOR DEVELOPMENT OF ADMINISTRATIVE AND DELETE LEGISLATION IN THE FIELD OF PROTECTION OF THE RIGHTS OF THE CHILD

The theses highlight the perspectives of the development of administrative and tort law in the field of child rights protection, dictated by international standards. The current state of the domestic legislation in this area is analyzed, the main shortcomings are identified, and the Code of Administrative Offenses of Ukraine is supplemented by fundamentally new norms that are oriented to international legal requirements.

Keywords: child rights protection, international standards, administrative offenses, administrative law, mediation, juvenile mediator.

УДК 343.85:343.62

Федосова О. В.

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ

У тезах проаналізовано структуру факторів, які в сучасних умовах істотно впливають на стан злочинності неповнолітніх, та основні напрямки її профілактики в діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Ювенальна превенція розглядається як завдання, що потребує скоординованої взаємодії різних підрозділів Національної поліції України. Внесено авторську пропозицію щодо доповнення переліку дітей, які потребують взяттю на профілактичний облік.

Ключові слова: ювенальна превенція, підрозділи ювенальної превенції, захист прав і свобод дитини, злочинність неповнолітніх.

Злочинність неповнолітніх на сьогодні є нагальною проблемою суспільства. Про рівень кримінальної активності неповнолітніх у масштабах держави свідчать відомості про осіб віком до 18 років, які перебувають на обліку в підрозділах Національної поліції. Із них